

Statenmededeling

Onderwerp

Opwaardering Maaslijn: ontwerp-PIP vrijgeven voor inspraak

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4866490

PS: 4878516

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

Het besluit van Gedeputeerde Staten om het ontwerp provinciaal inpassingsplan (PIP) 'Opwaardering Maaslijn' vast te stellen, en vrij te geven voor zienswijzen.

Aanleiding

De Maaslijn is de (grotendeels) enkelsporige verbinding Nijmegen - Venlo – Roermond en loopt in de provincie Noord-Brabant door het grondgebied van de gemeenten Cuijk en Boxmeer.

De lijn is een onderdeel van het hoofdrailnet en verbindt woon-, werk- en onderwijsgebieden in Zuidoost Nederland, inclusief de grensstreek. De provincies Limburg, Noord-Brabant, Gelderland en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) hebben gezamenlijke afspraken gemaakt over de ambitie voor verbetering en verduurzaming van het personenvervoer op de Maaslijn door versnellingsmaatregelen (onder andere verdubbeling spoor) en elektrificatie van de Maaslijn.

Door het verbeteren van de infrastructuur wordt de reistijd korter en worden de overstappen in Nijmegen, Venlo en Roermond stabiel. De elektrificatie maakt het mogelijk een comfortabeler en milieuvriendelijker (schoner en stiller) ov-product aan te bieden tegen lagere exploitatiekosten.

Begin 2020 is een nieuwe bestuursovereenkomst ondertekend en is de totale provinciale bijdrage aan het project verhoogd naar € 31,6 mln. Daarmee is de provincie ook niet langer een risicodragende partij in het project.

De uitvoerende partijen zijn nu provincie Limburg en het ministerie van I&W. Er wordt gestreefd naar afronding van de maatregelen op de Maaslijn in 2024. Deze ambitie is door het ministerie van I&W bevestigd door het project op te nemen in het MIRT overzicht van 2021. ProRail voert in opdracht van I&W en de provincie Limburg de voorbereidende werkzaamheden voor het ontwerp PIP en de m.e.r.-procedure uit, waarbij de provincies Noord-Brabant en Limburg

bevoegd gezag zijn voor vaststelling. Voor Gelderland is geen PIP nodig omdat de voorgenomen maatregelen passen binnen de geldende bestemmingsplannen

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4866490

PS: 4878516

De Opwaardering Maaslijn wordt planologisch-juridisch geregeld via een PIP als bedoeld in artikel 3.26 Wet ruimtelijke ordening. Tevens is een Milieueffectrapportage (m.e.r.)-procedure doorlopen, om de gevolgen voor mens en natuur te onderzoeken en af te wegen, met een Milieueffectrapport (MER) als resultaat.

Inmiddels hebben wij het ontwerp-PIP en MER vastgesteld en vrijgegeven voor het ophalen van zienswijzen. Eind 2021 zal het PIP ter vaststelling aan Provinciale Staten worden aangeboden.

Bevoegdheid

Het vaststellen van het inpassingsplan is een bevoegdheid van PS en staat gepland voor november/december 2021. GS bereiden het inpassingsplan voor. Wij informeren uw Staten over het vrijgeven van het ontwerp-PIP voor zienswijzen, een belangrijke stap in dit proces; uw Staten kunnen hiervan kennisnemen op basis van uw controlerende rol.

Kernboodschap

1. Met het PIP wordt de planologisch-juridische grondslag gelegd.

Deze basis is nodig voor het verwezenlijken van de doelen die zijn gesteld in het kader van de opwaardering van de Maaslijn, te weten:

- betrouwbaarheid en kwaliteit van de dienstregeling verhogen;
- het verkorten van de rij- en reistijden;
- elektrificatie van de spoorlijn;
- duurzamer openbaar vervoer.

Door het aanpassen van het planologisch-juridische kader wordt een eenduidige bestemming gelegd op het hele spoortracé en worden de volgende maatregelen mogelijk gemaakt:

- Realisatie onderstations (gebouwen met transformatoren) en railinzetplaatsen ten behoeve van elektrificatie. In Noord-Brabant vinden deze plaats in de kernen Cuijk, Boxmeer en ten zuidwesten van Vierlingsbeek;
- De volledige Maaslijn dient te worden voorzien van bovenleidingen. Deze maatregel kan in principe worden getroffen zonder planologisch-juridische wijzigingen;
- Op een aantal locaties wordt het huidige enkelspoor verdubbeld. Dit vindt plaats ter hoogte van de stations Cuijk en Boxmeer;
- Aanpassingen aan de spoorweg en spoorbaan voor de veiligheid en stabiliteit, te denken valt aan extra bebording bij overwegen, aanbrengen van wissels, aanpassingen aan het spoortalud. Deze maatregelen kunnen veelal worden getroffen zonder planologisch-juridische wijzigingen;

- Tijdelijke werkterreinen die ten behoeve van de uitvoering dienen te worden ingericht.

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4866490

PS: 4878516

2. Het ontwerp inpassingsplan en het MER zorgen voor voldoende onderbouwing van de aanvaardbaarheid en haalbaarheid van de maatregelen.

Voor de onderbouwing van nut en noodzaak en de uitvoerbaarheid van de maatregelen vormen de milieueffecten een belangrijke basis voor het PIP. Het PIP betreft alleen de gronden in Noord-Brabant waarvan de bestemming moet worden gewijzigd in 'Verkeer-railverkeer'. Het project is ruimer. Naast de infrastructurele maatregelen worden ook maatregelen voor het gebruik van de Maaslijn getroffen. De baanvaksnelheid voor reizigerstreinen wordt zoveel mogelijk naar 140 km/h gebracht. De effecten van de maatregelen zijn onderzocht via het MER.

Een ontwerp Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) heeft ter inzage gelegen van 9 december 2015 tot en met 13 januari 2016 en is vastgesteld door GS op 7 juni 2016. De ontwerp-NRD is tevens voor advies voorgelegd aan de Commissie m.e.r.. De aanbevelingen van de Commissie m.e.r. zijn ter harte genomen en hebben in voldoende mate hun uitwerking gekregen in het MER.

Ten behoeve van het project is onderzoek gedaan naar de milieuthema's. Op basis hiervan bestaat voldoende inzicht in de aanvaardbaarheid van de te treffen maatregelen. De maatregelen hebben weliswaar effect op de omgeving. Hiertoe worden compenserende en mitigerende maatregelen getroffen, welke middels de onderzoeken in beeld zijn gebracht.

3. De urgentie van PIP is hoog ivm afspraken in de OV concessie Limburg

Het doorlopen van de planologische procedure is urgent in verband met boetebedingen in de OV concessie Limburg.

Vanwege verplichtingen voortvloeiende uit de OV-concessie, de oplevering van de versnellingsmaatregelen en elektrificatie eind 2024, is snelle besluitvorming over de planologische aspecten van het project noodzakelijk. Om de uitvoering van het project eind 2024 gerealiseerd te hebben, moet er bij voorkeur eind 2021 een vastgesteld PIP en MER zijn.

4. Er is voor het draagvlak voor de maatregelen veel aandacht besteed aan het informeren en raadplegen van de omgeving

Het omgevingsmanagement valt onder de verantwoordelijkheid van ProRail. Binnen de kaders van de Corona maatregelen hebben zij partijen betrokken bij de tot stand koming van het PIP en de MER. Gemeenten zijn, naast het wettelijk vooroverleg, geïnformeerd in (digitale) bijeenkomsten in februari en juni 2020. Verder zijn de direct aan het projectgebied grenzende wijk- en dorpsraden aangeschreven en geïnformeerd. Voor diegenen die daar behoefte aan hadden is een virtuele informatiebijeenkomst georganiseerd.

Meerdere partijen, instanties en overheidsorganen, zijn gevraagd om te reageren in verband met het wettelijk vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro op het inpassingsplan. De reacties omvatten met name de vraag om nadere uitleg op het gebied van trillingen, landschap en archeologie. Het vooroverleg heeft niet geleid tot inhoudelijke, anders dan tekstuele, aanpassingen van de planstukken.

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4866490

PS: 4878516

Consequenties

De ter inzage legging van het ontwerp PIP en MER kent nauwelijks juridische of financiële consequenties.

Ter voorbereiding op de vaststelling worden vanuit het project nog wel enkele zaken nader onderzocht. Het respecteren van de OV-concessie Limburg is hierbij een belangrijk aandachtspunt, aangezien vertraging tot aanzienlijke financiële schade kan leiden bij de provincie Limburg.

Op 7 april jl heeft het ministerie van I&W een brief gestuurd aan de Tweede Kamer over de financiering van het project. De ramingen van het project geven op dit moment een tekort aan. Het ministerie van I&W en provincie Limburg zijn verantwoordelijk voor de dekking van het tekort (provincie Noord-Brabant is niet risicodragend). Hierover bestaat nog geen overeenstemming. In de brief van 7 april jl. heeft het Ministerie erop aangedrongen het ontwerp PIP hierom nog niet verder in procedure te brengen. Wij hebben er in overleg met provincie Limburg met oog op de OV-concessie voor gekozen wel het ontwerp PIP ter inzage te leggen. Zolang er geen overeenstemming is over de dekking van het tekort, is het PIP niet economisch uitvoerbaar en kunnen we het u niet ter vaststelling aanbieden.

Europese en internationale zaken

Het in procedure brengen en uiteindelijk vaststellen van het PIP en de MER kent geen Europeesrechtelijke aandachtspunten.

Communicatie

De betrokken besturen en instanties in het kader van het wettelijk vooroverleg ontvangen schriftelijk bericht over het ontwerpplan en de wijze waarop hun reactie hierin is verwerkt. Naast de officiële bekendmaking, worden bewoners via diverse websites geïnformeerd.

Daarnaast vindt het omgevingsmanagement conform afspraken onder de verantwoordelijkheid van ProRail plaats. Omdat het in deze tijd met maatregelen rondom coronacrisis niet mogelijk is om informatieavonden te organiseren, heeft ProRail een digitaal MER op laten stellen. Dit is een planviewer met uitgebreide tekst en uitleg over de milieuonderzoeken die een goed gedetailleerd inzicht in de projecteffecten biedt. Daarnaast worden door ProRail telefonische spreekuren georganiseerd voor nadere uitleg van het project. Door ProRail worden alle omwonenden binnen afstand van 300m per brief geïnformeerd over de vaststelling van het ontwerp-PIP en MER, de verwijzing naar het digitale MER en de telefonische spreekuren.

Vervolg

- Het ontwerp-inpassingsplan en MER met alle bijbehorende documenten liggen gedurende zes weken ter inzage vanaf week 17 (26-30 april 2021) tot en met week 23 (7-11 juni 2021).
- De zienswijzen worden verwerkt in de periode van juni/juli/augustus 2021.
- Naar verwachting wordt het inpassingsplan in november/december 2021 ter vaststelling aan uw Staten aangeboden.

Datum

20 april 2021

Documentnummer

GS: 4866490

PS: 4878516

Bijlagen

*

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer G. Mennen, (06) 18 30 31 36,
GMennen@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heren Tjeu Corbeij/Coen Oomens, (06) 55 68 66 85 / (06) 15
82 64 54, MCorbeij@brabant.nl / COomens@brabant.nl